

Soldaten som ville bli konge

Napoleons fremste karrieré-general blånektet ikke da han ble headhuntet til den svenske tronen.

AV BJARTE BOTNEN
bjarte.botnen@vl.no

I juni 1810 fikk den franske general Jean Bernadotte besøk av en ung, rund og munter svensk løytnant som foreslo at han skulle melde seg som kandidat til den svenske tronen. Løytnant Gustaf Fredrik Mörner påsto at mange svensker ønsket Bernadotte som monark, og at det til og med at det i Sverige fantes et fransk parti som arbeidet for en slik løsning.

Det er Herman Lindqvist som skriver dette i biografien om Karl Johan, *Jean Bernadotte – soldaten som ble konge*, og Lindqvist hevder at dette ikke er helt er i samsvar med de faktiske forhold. Men den kreative Mörner mente generalen ville bli en god løsning, og satte i gang. Han samlet støtte for sin plan på høyere nivå.

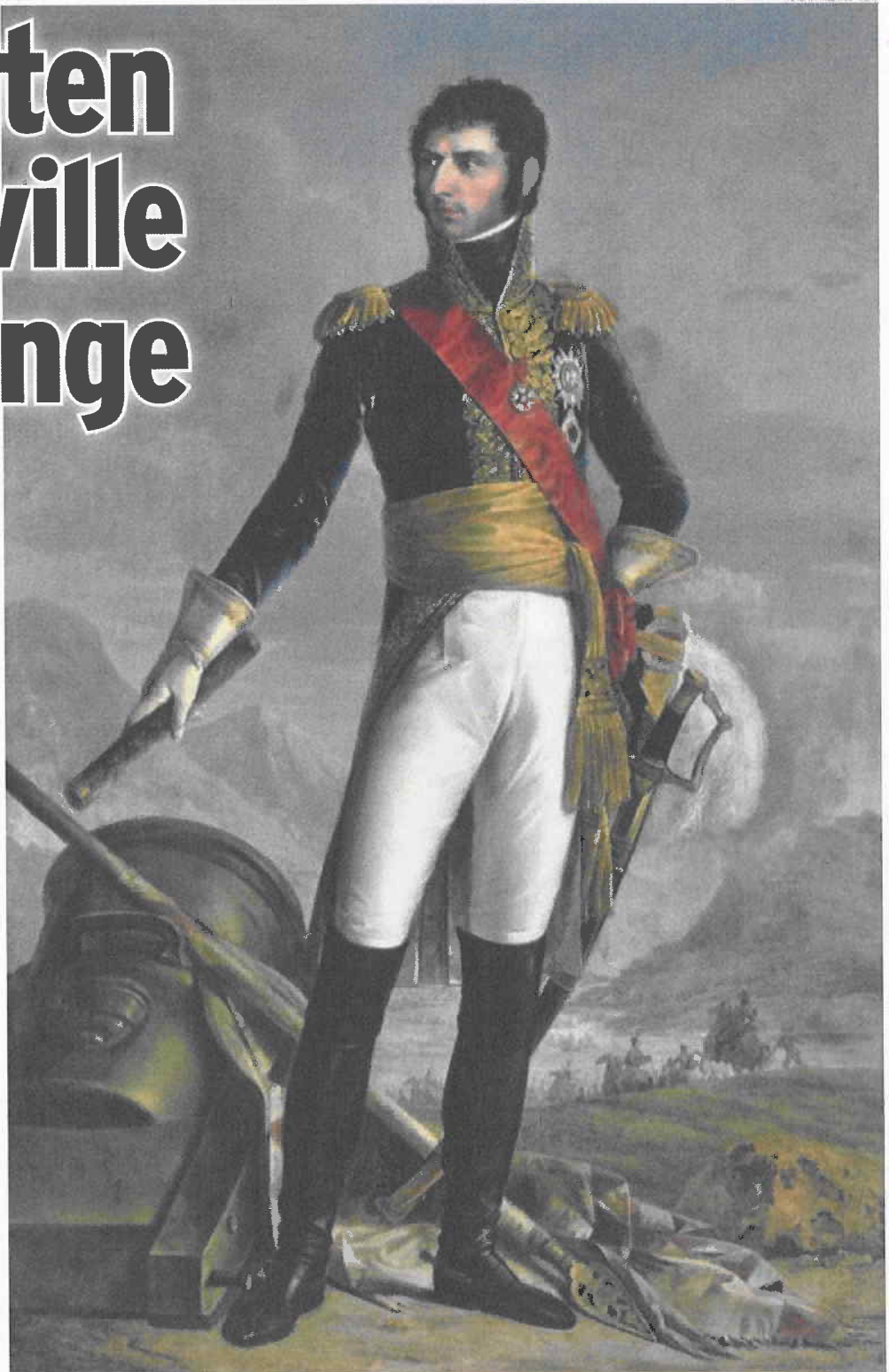
Fast stilling

Bernadotte selv reagerte med stor sinnsro, han var vant med luftige framtidsplaner som det ikke ble noe av, men samtidig hadde han lyst på fast stilling som konge, det vil si at først skulle han bli tronarving. Og på den litt merkelige riksdagen i Örebro noen uker senere, ble generalen svensk tronarving. Dels bløffet hans tilhengere om Bernadottes formue, men i tillegg var det mange som mente at det Sverige hadde bruk for, var en handlekraftig mann i uniform.

21. august valgte riksdagen enstemmig fyrsten av Ponte Corvo til tronfølger. Ponte Corvo var et lite område i Italia som Napoleon hadde gitt sin dyktige general. Bernadotte mente at han ikke var rikelig nok belønnet for sin innsats, men Napoleon hadde ofte mistanke om at generalen ikke var helt pålitelig – og Napoleon hadde rett.

Jean Bernadotte fra Pau i Béarn var en hissig og vilter gutt med borgerlig bakgrunn og 17 år gammel vervet han seg til hæren. Ni år senere kom revolusjonen og feide bort adelens privilegier. Dermed kunne Jean satse på en militær karriere. Det har ellers vært hevdet at Bernadotte var modell for Alexandre Dumas' berømte musketer, Charles de Batz-Castelmoré d'Artagnan, men det er neppe riktig.

Det ble en fin karriere for den unge mann fra Sør-Frankrike. I terrorret 1894 steg han fra kaptein til general på ni måneder, og på slagmarken ble han lett svulmende beskrevet på datidens språk: «Man så ham midt blant troppene. Ansiktsstrekene var fint meislet og utstrålte en edel livlighet. Det skjøt gnister fra hans øyne. Han var barhodet, og det mørke håret flagret i vinden. Han raget et hode høyere enn

Jean Baptiste Bernadotte, marskalk av Frankrike, konge av Sverige, anno 1818.

soldatene, og man skulle tro at det var en krigsgud som hadde steged ned på jorden for å sette mot i de kjempende...»

Rask karriere

Ikke rart at det gikk oppover på den militære rangorden, og dette var en tid preget av særdeles høy militær aktivitet med Napoleon som primus motor. Bernadotte fikk prøver seg på en rekke felter, så vel på ærens mark som på den diplomatiske parkett og som krigsminister.

Rutinert tegner Herman Lindqvist opp Napoleon-tidens dramatikkk med store slag og uhyggelige tapstall, og med enkeltmen-

neskenes muligheter for store gevinster. Bernadotte fikk muligheten til å sikre seg Sverige som premie, og gikk straks i gang med å legge listige planer for å sikre seg Norge. Sverige hadde i 1809 mistet Finland til Russland, og ville ha Norge som kompensasjon.

Steinsoppen

Det ordnet seg fordi Bernadotte gikk til krig mot Napoleon. Mange landsmenn, hans hustrudronning Désirée medregnet, så nok på ham som en forræder, men Norge fikk han kloa i. Hos oss ble han populær

Bokanmeldelse

Herman Lindqvist
Karl Johan
Jean Bernadotte - soldaten som ble konge
Schibsted forlag

■ Nok en rutinert biograf fra Lindqvist.

og lever videre som Oslos hovedgate. Og mange soppinteresserte vet at den gode steinsopp, den eneste sopp som er god i rå form, kalles Karl Johan etter den hissige, men dyktige offiser fra Béarn.